

TISOVSKÝ MESAČNÍK

www.tisovec.com

OBSAH

Dni mesta
70. výročie
SNP
Spoza dverí
ZŠ
Uznesenia
MZ
Šport
Komentáre
Inzercia
Divadlo
a.iné

Po XX. Dňoch mesta Tisovec ...

S príchodom leta mesto Tisovec opäť pripravilo pestrý program na najväčšie podujatie v roku - Dni mesta Tisovec, ktoré sa konali v dňoch 26.-28. júna. Keďže si v tomto roku pripomíname 680. výročie prvej písomnej zmienky o Tisovci a zároveň aj 20. výročie Dní mesta Tisovec, tohtoročné Dni mesta sa niesli v znamení osláv týchto dvoch výročí.

Pokračovanie v čísle.

Po XX. Dňoch mesta Tisovec - pokračovanie

Vo štvrtok 26. júna o 9:00 začal v ľubovní MsKS informačný workshop „Ovečka, ovečka, trojaký úžitok“. Jeho témou bolo využívanie tradícií ovčiarstva v cestovnom uchu. Realizovala ho obec Čiermy Balog ako iktivitu projektu „Huculská magistrála“ - jaster cestovného ruchu na území Muránska lanina – Čierny Hron. Súčasťou bol aj rezenačný stánok Huculskej magistrály. Po lesiatej hodine bol v priestoroch areálu EGT - tvorený a odovzdaný do užívania fitness park re stredoškôľakov, ale aj pre širokú verejnosť. Študenti Evanjelického gymnázia v Tisovci s týmto projektom zvíťazili na elosloveckej súťaži študentských spoločností i bude ich reprezentovať aj na medzinárodnej irovni v Estónsku, v meste Tallinn. Od 14-tej iodiny sme v Obradnej sieni MsÚ pripravili nalú slávnosť. Privítali sme novú eprezentatívnu knihu o Tisovci, ktorej iutorom je Milan Slabej. Vydali sme ju opäť o vydavateľstve AB ART Press Slovenská upča. „Krstnými rodičmi“ novej knihy sa stali i. Anka Slabejová a p. Janko Valentík. O iudobný program sa postarali pedagógovia iUŠ Tisovec. Štvrtkový program pokračoval v iinosále MsKS slávnostným zasadnutím nestského zastupiteľstva, za účasti delegácií z iašich partnerských miest – Ludgeřovic a iowého Zmigrodu, ale aj divadelnej delegácie o srbskej Pivnice a počas ktorého boli idovzdané ocenenia:

Ľakovné listy a vecné darčeky získali: **Ľilip Boháčik a Alžbeta Michaela**

Ľebnářová, žiaci ZŠ Dr. V. Clementisa, za ýborný prospech, reprezentáciu školy v portových a vedomostných súťažiach. ištudentka EGT **Alžbeta Opáľková** za prínos i oblasti ľudovej kultúry, prácu s deťmi v ietekom folklórnom súbore ČÍŽIČEK a eprezentáciu mesta Tisovec.

Ľidia Svobodová za úspešnú reprezentáciu mesta Tisovec a získanie najvyššieho titulu v útáži krásy MISS nepočujúca Slovensko i013.

Ľucia Pustajová za prácu v sociálnych iľzbách pre rómske rodiny s deťmi a pomoc i riešení problémov ich každodenného ivota.

Ľartin Moncol za obetavú dobrovoľnícku iřácu a šírenie pravých hodnôt Slovenského ierveného kríža.

Ľirolav Brndiár za dlhoročnú aktívnu iinnosť v športe a verejnospesnú činnosť o Futbalovom klube CSM Tisovec.

Ľatej Bálint a Severin Zelenák za vzornú eprezentáciu mesta Tisovec a FK CSM vo iutbale na významných športových iodujatiach.

Ľeny primátora mesta boli odovzdané iasledovným oceneným:

Ľlena a Viera Liptákové za obetavú prácu ire mesto Tisovec a jeho občanov a za iřikladnú prácu v komisii ZPOZ Človek – iľoveku.

Ľušan Kojnok za dlhoročné úspešné iľsobenie v Divadelnom súbore DAXNER a za

reprezentáciu mesta Tisovec doma i v zahraničí.

Detský domov Škovránok za úspešnú prácu v oblasti výchovy detí v ústavnej starostlivosti a spoluprácu so samosprávou mesta Tisovec.

Občianske združenie Zubačka Tisovec za zachovávanie a šírenie muzeálnych, historických železničných hodnôt a za obnovenie pamäť prevádzky na ozubnicovej trati Tisovec – Pohronska Polhora.

Ekometal spol. s.r.o. Tisovec za úspešnú prácu v oblasti automatizácie a strojárnej výroby a podporu miestnej samosprávy.

Cena mesta bola udelená **Dychovej hudbe Hradovanka** za významný prínos v oblasti miestnej kultúry a reprezentáciu mesta Tisovec. Súčasťou ocenenia boli aj nové hudobné nástroje – trumpeta, klarinet.

Čestné občianstvo tento rok udelili

Rudolfovi Krivořovi za významný prínos v oblasti výtvarného umenia a šírenie dobrého mena mesta Tisovec, doma i v zahraničí a vrelý vzťah k rodnému mestu a jeho obyvateľom.

O kultúrny program sa postarali študenti ZUŠ v Sliachi a spevácke trio **T.R.J.O.F.**

V piatok 27. júna na poľudnie sa v telocvični ZŠ začal tradičný volejbalový turnaj o Pohár primátora mesta. Súťažili 4 zmiešané družstvá: Amatéri SOŠ Tisovec, Bubo team, Na poslednú chvíľu -EGT a Spotené veveričky. Pohár získali hráči družstva Na poslednú chvíľu.

V podvečer v priestoroch Mestskej knižnice A.H.Škultétyho mala vernisáž mladá výtvarníčka, Mgr. Gabriela Stančíková z Hnúšte. Jej dielo prítomným predstavila a priblížila PhDr. Alena Pivovaričová a atmosféru spríjemnili svojím vystúpením pedagógovia ZUŠ Tisovec.

Hlavným piatkovým programom bola premiéra novej hry **Divadelného súboru Daxner**.

Tohto roku našťudovali poviedku Boženy Slančíkovej-Timravy **SKON PAĽA ROČKU** v úprave Mariana Lacku. O tom, že divadlo v Tisovci má stále svojich priaznivcov a podporovateľov, opäť presvedčilo aj plné hľadisko.

V sobotu 28. júna sa už od skorého rána pripravovalo niekoľko „kotlečkových partií“ na súťažné zápolenie vo varení kotlečkových špecialít. A čo si pre hladných a porotu v zložení Monika Lopušná, Soňa Deneřová a Mário Keleti prichystali?

Piľaňe – divadelný guláš

Komisia kultúry a športu – držkový a poľovnícky perkelt

Herci - /DS Daxner/ – divadelná klasika (guláš)

Mestské lesy – divinový guláš

Meredithky – plnené holúbky

Futbalisti – gemerské gulky

TRIO Ratkovská Lehota - „Bab“ guláš

Turisti - KOS-áci z doliny – turistický tvrdolín

Divadelný súbor J. Čemana z Pivnice –

rybacia polievka

Odborná porota rozhodla takto:

1. miesto získala Komisia kultúry a športu (Rudo a Rudko Keletiovci, Karol Hruška, Robo Boháčik, Dušan Kojnok) za poľovnícky perkelt,

2. miesto získali Turisti - KOS-áci z doliny(Jiřif Brož, Paľo Blaho, Robo Buchta, Dušan Kojnok) a

3. miesto získali hostia z Ratkovskej Lehoty. **„ĽUDOVÉ“ hlasovanie** najviac hlasov prideliťo Turistom KOS-ákom z doliny. Všetkým zúčastneným Ľakujeme a víťazom blažozeláme.

V dopoludňajších hodinách sa na Námestí konal Jarmok ľudových remesiel, na ktorom sa predstavilo 24 šikovných remeselníkov z Tisovca a blízkeho okolia so svojimi výrobkami: medovníčky, medovina, háčkované doplnky, čipky, obrúsky, výrobky z papiera, korálok, keramika, obrázky, talizmany, kožené výrobky, šúpolienky, výrobky z dreva, bylinky... Deti sa mohli vyřantit' v rozprávkovom svete nafukovacích atrakcií. Na tržnici ponúkali tradičné šufle žienky z T4 a grilované údené kolená ženy z Únie žien.

Dopoludňajší program obohatili svojím vystúpením aj členovia z kompane historického řermu Ancile. Popoludní sa začal historický sprievod mestom, ktorý nám priblížil najzaujímavejšie obrazy z histórie mesta, a do ktorého sa zapojili aj naše záujmové združenia – Mažoretky a mažoretčatá, DFS Čížiček, DH Hradovanka, Mužský spevokol Sama Daxnera, Poľovnícke združenie Voniaca, Poľovnícka spoločnosť Hradová, tisovskí futbalisti a svoju techniku predviedli CSM a.s. Tisovec, Calmit s.r.o. Tisovec a Mestské lesy s.r.o. Tisovec. Spolu v sprievode účinkovalo 150 ochotných ľudí, za čom im patril veľká vřaka. V programe sme pokračovali vystúpením Mažoretiek a mažoretčiat pred tribúnou a svoje schopnosti predviedli aj deti z Taekwondo klubu Tisovec. Po nich už vystúpil FS Podpoľanec. Večerný program patril Petrovi Nagyovi a skupine Indigo. Záverečný ohňosťroj symbolicky ukončil tohtoročné Dni mesta Tisovec.

Ľakujeme všetkým, ktorí sa osláv 20. Dní mesta Tisovec zúčastnili, či už ako diváci, alebo ako tí, ktorí na nich prezentovali svoju spolkovú a záujmovú činnosť. Bez nich by Dni mesta neboli tým, čím boli tento rok. Ľakujeme všetkým účastníkom súťaže vo varení kotlečkových špecialít. Ľakujeme žiakom a pedagógom ZUŠ Sliach a ZUŠ Tisovec za ich vystúpenia. Ľakujeme všetkým účinkujúcim vystupujúcim v historickom sprievode mesta. Ľakujeme všetkým sponzorom Dní mesta Tisovec.

Dni mesta Tisovec 2014 sú už minulosťou. Dúfame, že si každý kto chcel, našiel v rámci tohto sviatku v našom meste to, čo mu dalo aspoň niečo pozitívne - **nejaký príjemný pocit**.

Miroslava Kojnoková, oddelenie kultúry a športu MsÚ, foto v prílohe

UZNESENIA MsZ 24. 06. 2014

Mestské zastupiteľstvo v Tisovci
s c h v a ľ u j e

- čerpanie z rezervného fondu mesta Tisovec čiastku 1 500 € na generálnu opravu kosačky – havarijný stav (bežné výdavky na odstránenie havarijného stavu majetku mesta)

- čerpanie finančných prostriedkov z rezervného fondu mesta vo výške 7 800 € na nákup nehnuteľností vedených na LV č. 391, LV č.1646, LV č. 392 a LV č. 1260 v zmysle uznesenia č. 645/2014 zo dňa 29.4.2014 (krytie výdavkov mesta nad rozpočtom-nezabezpečené úlohy)

- čerpanie z rezervného fondu mesta Tisovec čiastku 1 800 € na zabezpečenie bezpečnostného projektu v zmysle zákona (krytie výdavkov mesta nad rozpočtom-nezabezpečené úlohy)

- Úpravu rozpočtu Mesta Tisovec č. 1 na r. 2014 podľa prílohy k tomuto uzneseniu

- Úpravu rozpočtu Základnej školy Dr.

Vladimíra Clementisa v Tisovci č. 1 na r. 2014 podľa prílohy k tomuto uzneseniu s pripomienkami

- Plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2014 podľa prílohy k tomuto uzneseniu

A) DODATOK č. 13 k zmluve o dočasnom užívaní nehnuteľnosti mesta zo dňa 24.

02.2009 – rodinný dom súp. číslo 643 na ulici Daxnerovej v Tisovci pre Helenu SNOPOKOVÚ, na dobu

určitú od 1.7.2014 do 30. 9. 2014

B) DODATOK č. 9 k zmluve o dočasnom

užívaní nehnuteľnosti mesta zo dňa 1.10.2009 – rodinný dom súp. číslo 644 na ulici

Daxnerovej v Tisovci pre Blanku MATULOVÚ, na dobu

určitú od 1.7.2014 do 31. 12. 2014

A) ukončenie nájomnej zmluvy na prenájom jednoizbového bytu č.16 v 30 b. j. na ul. Jesenského č. s. 1470 v Tisovci pre žiadateľa Jána DIANIŠKU, trvale bytom Tisovec, Bakulíného 925

k 30. 06. 2014

B) zaradenie do návrhu LI. PORADOVNÍKA na pridelenie voľných bytov v 30 b. j. na ulici Jesenského 1470 v Tisovci nasledovného uchádzača: Ing. Michaelu MIŠÍKOVÚ, ul.

Podhradová 182, Tisovec – jednoizbový byt

C) pridelenie voľného bytu na ulici Jesenského 1470 v Tisovci podľa návrhu LI. PORADOVNÍKA pre : Ing. Michaelu MIŠÍKOVÚ, ul. Podhradová 182, Tisovec – jednoizbový byt č. 16, doba

prenájmu od 1. 07. 2014

D) Dodatok č. 1 k nájomným zmluvám v 30 b. j. na ulici Jesenského 1470 v Tisovci

v zmysle čl. II. ods. 2 nájomnej zmluvy – predĺženie o ďalšie 2 roky pre nasledovnú uchádzačku : Mgr. Jarmilu ŠMECKOVÚ,

trojizbový byt č. 4, doba prenájmu od 1.07.2014 – 30.06.2016

- žiadosť p. Pavla ZVARU, bytom Daxnerova 1522, 980 61 Tisovec o ukončenie nájomnej zmluvy na časť pozemku parc. č. CKN 3101,

vidovanej ako ostatné plochy o celkovej výmere 10 m² s účinnosťou k 30. 06. 2014

A) pozemok vo vlastníctve mesta Tisovec a to parcelu CKN č. 5041/8, o výmere 283 m²,

vidovanú ako zastavané plochy a nádvorja za

prebytočný z dôvodu nemožnosti využitia na verejnoprospešný účel

B) zámer mesta Tisovec odpredať prebytočný majetok mesta Tisovec a to parcelu CKN č. 5041/8, o výmere 283 m², vidovanú ako zastavané plochy a nádvorja z dôvodu hodného osobitného zreteľa t. j. ako susediacu resp. prídomovú nehnuteľnosť, v zmysle § 7 ods. 5 písm. e) Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a majetkom štátu, ktorý mesto užíva a v zmysle § 9a odst. 8 písm. e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

Z celkového počtu 11 poslancov, bolo prítomných 10 poslancov, z toho za zverejnenie zámeru hlasovalo 10 poslancov. Návrh bol prijatý trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov.

berie na vedomie

- Informáciu primátora mesta o zabezpečení rozvoja hospodársko-spoločenského života m.

č. Rimavská Píla

- Správu o činnosti Výboru m. č. Rimavská Píla za obdobie október 2013 – jún 2014

- Občiansku iniciatívu – návrh na zmenu rozpočtového opatrenia č. 1/2014

s ú h l a s í

s konaním 63. slovenského letného zrazu turistov KST a 47. stretnutia TOM KST v roku 2016 v Tisovci

u k l a d á

- finančnému oddeleniu MsÚ zahrnúť do rozpočtu mesta na rok 2016 finančnú spoluúčasť na organizovanie 63. slovenského letného zrazu turistov KST a 47. stretnutia TOM KST

História nás môže oslovit' poučením

Tisovec má šesťstoosemdesiatročný úctyhodný a zaväzujúce výročie. Dni Mesta Tisovec sa niesli týmto výročím a historický sprievod ulicami Tisovca dôstojne pripomenul historické medzníky dávnej i nedávnej histórie. Kolektívizácia a industrializácia Tisovca po roku 1950 priniesla prílev obyvateľstva. Znakom šesťdesiatych rokov bol aj nedostatok mäsa i mlieka. Znakom tejto doby boli rady v obchodoch, stálo sa v radoch aj na iný spotrebný, toho času luxusný, tovar. Tuzexové poukážky boli vlastne duplicitnou menou a nastúpila aj do Tisovca éra riflí a zahraničnej elektroniky, málokto si to však mohol dovoliť. Obchody sa postupne zaplnili kvalitnejším tovarom. V roku 1965 došlo k likvidácii Vysokej pece v Tisovci a hutníctvo sa presunulo do Košíc. Výstavba strojárskych kapacít, pritiahla do Tisovca technickú inteligenciu a pracovníkov do výrobných hál. Strojárstvo sa stáva doménou Tisovca. V tých časoch si ľudia sami dorobili a vypestovali hlavne zemiaky a zeleninu. Po skončení pracovnej smeny sa často šlo pracovať na záhumienok alebo do záhradkárskej osady. Pracovala prakticky celá rodina. Neskoršie si záhradkárstvo našlo pevné miesto v životnom štýle obyvateľstva. A prežíva to dodnes. Vývojom prešiel i šport, hlavne futbal. Lokomotíva Tisovec, bol športový pojem, potom Baník Tisovec, TJ – spojené závody Tisovec. Vždy sa zachovával športový duch. Výnimočné úspechy v priemyslovke mal volejbal a hádzaná. Lyžiarske športové stredisko pri Základnej škole, éra učiteľa Rudolfa Valenta. Teraz sa na lyžovanie v Tisovci spomína iba s nostalgiou. Školy od roku 1960 mali okrem vzdelávania povinnosť

zabezpečovať zber zemiakov a obilnín. Túto povinnosť mali i brigády z priemyselných podnikov. Bolo to spestrenie a deti sa učili pracovať, čo dnes chýba. Do roku 1989 to bola éra zvyšovania produkcie hlavne v poľnohospodárstve a priemysle, plánované hospodárstvo vytváralo pocit konjunktúry na Slovensku, čo sa neskoršie ukázalo ako málo konkurencieschopné hlavne na Európskom trhu a zákonite došlo k zníženiu výroby. Tisovčania sa vyznačovali zručnosťou, žiadne remeslo im nebolo cudzie. K šikovnejším patrili železničari. Svoj pomocou sa v tomto období postavila alebo zrenovovala viac ako jedna tretina bytových kapacít, nestačilo to a postavili sa i klasické paneláky.

Životné náklady ešte neboli veľmi vysoké, ale dosiahol sa vrchol vtedajšej doby.

Zmeny v roku 1989 boli nevyhnutnosťou a vytvárali šancu na lepší život

Chopili sa toho nielen ľudia, ale hlavne politické strany. Populizmus a nereálne sľuby dominovali vo vyhláseniach predstaviteľov politických strán. Následná privatizácia a trhové hospodárstvo limitovalo zvyšovanie životnej úrovne bežných ľudí. Rozdelenie Československa a vznik Slovenskej republiky nás síce duševne povznieslo ale začal sa boj o prosperitu a udržanie životnej úrovne obyvateľstva, čo si ešte včas uvedomili vládnuce politické garnitúry. Priemerný životný štandard začal u väčšiny obyvateľstva stúpať. Zväčšovali sa však sociálne rozdiely a stúpala nezamestnanosť. Pravidlom sa stali odchody za prácou do zahraničia. Absolventi našich škôl skôr našli uplatnenie v zahraničí. Doménou sa

stala znalosť cudzích jazykov. Tento trend zachytil i Tisovec založením bilingválneho gymnázia, ktoré neskoršie zaviedlo i aplikovanú ekonómiu a vznik školských firiem. Výsledkom je Fitness-park pri škole a úspechy na medzinárodnom fóre. Súčasným pozitívnym javom je stúpajúca poľnohospodárska výroba, špecializovaná strojárka výroba firmy Ekometal, sofistikovaná výroba produktov z vápenca firmou Calmit záv. Tisovec. Región zvýrazňuje i produkcia tradičných výrobkov CSM Tisovec a.s. Zvyšujú sa však sociálne rozdiely. Sú aj ľudia, ktorí musia vyžiť z mesačného príspevku od štátu, ktorý je 60,5€. Sociálny front získava problémové generácie. Digitalizácia spoločnosti, hlavne u detí, sťažuje ich motiváciu a schopnosť vzdelávania čo robí starosti učiteľom a neskoršie i rodičom. **Tejto spoločnosti chýba hlad po kvalitných vedomostiach, aby bol človek ocenený.**

Pri príležitosti Dní Mesta Tisovec na slávnostnom verejnom zasadnutí primátor P. Mináč ocenil i úspešných žiakov ZŠ, najlepším bol vyhodnotený Filip Boháčik, mladí športovci, futbalisti. Je to tá správna cesta. Treba si pripomínať úspešných ľudí z Tisovca a zložiť poklonu tým, čo tu žijú i za týchto ťažších podmienok. To je vlastne Tisovec teraz. Je to aj o kvalite a motivácii mladej generácie, to je predsa budúcnosť Tisovca a nad tým sa treba zamyslieť. História a súčasnosťou školstva sa dá poučiť, treba chcieť. Politika aj tá miestna je o službe ľuďom. Nemôže byť zdrojom bohatstva a moci.

Vladimír Pašiak

Spoza dverí ZŠ

Letné prázdniny už bežia plným prúdom, aj keď počasie zatiaľ štrajkuje a skúša našich „prázdninákov“ vlnami dažďa, vetra a skúpmym slniečkom. Verím, že sa to jedného dňa predsa len napraví.

Zato jún nám doprial aj pekné počasie, aj radosť z blížiacich sa prázdnin. No navzdory tomu bol i náročný, lebo sem-tam bolo treba i niečo opraviť, doložiť nejakú tú jednotku k ostatným kamarátkam a vylepšiť si tak skóre. Okrem učenia – mučenia sme sa však i tento mesiac zapojili do viacerých súťaží a rôznych aktivít.

V dňoch 3.-5. júna sme už tradične uskutočnili zber papiera. V spolupráci s rodičmi a obyvateľmi celého Tisovca a Rimavskej Pily sa nám podarilo vyzbierať **9 892 kg**. Časť zo získaných finančných prostriedkov sa odovzdala víťazným triedam za I. i II. stupeň, ale aj jednotlivcom. Odmenu získali - za 1. miesto: IV.B a VII.A; 2. miesto: I.B a VI.B a 3. miesto: II.A a VI.A. Jednotlivci. 1. miesto: Katka Dominiková, 2. miesto: Lianka Liptáková a 3. miesto: Igoriko Vengrín a Alexandra Bartová. Všetkým ďakujeme a veríme, že aj vy, milí čitatelia, už od týchto dní odkladáte nepotrebný papier pre nás a našich školákov na budúci školský rok.

V stredu 4. júna žiaci prvého stupňa odcestovali do Rimavskej Soboty, kde sa konal letný viacboj všestrannosti. V silnej konkurencii a v riadnej horúčave podali perfektné výkony. Nakoniec sa na 1. mieste umiestnili: Ľubko Husanica, Zojka Jurčiaková a Matko Vaso. Na druhom mieste Saška Sirotová a na treťom Matko Kubinec. Blahoželáme. Morálnou podporou im bola PaedDr. Katarína Dominiková.

6. júna sa dievčatá II. stupňa zúčastnili súťaže „Baby program“, ktorý organizuje Slovenský Červený kríž, územný spolok v Rimavskej Sobote. Umiestnili sa na peknom 3. mieste. Na súťaž ich pripravovala Mgr. Libuša Sihelská.

12. júna sme opäť cestovali do Rimavskej Soboty a to na vlastivnú súťaž „Pramene“. Musím poznamenať, že príprava na ňu bola veľmi náročná a 5 členné družstvo v zložení Andrej Hronček, Jennifer Dovalová, Bianka Guzmová, Valéria Manicová a Nikola Vengrínová riadne zabojovali. Vysúťažili pre svoju ZŠ, ale najmä pre seba, nádherné 1. miesto. Precízne ich na víťazstvo pripravila PaedDr. Anna Keletiová.

Špeciálne triedy našej školy sa zapojili do IV. ročníka výtvarnej súťaže „**Oživenie tradičných remesiel BATIKA**“ organizovanej pre špeciálne školy a špeciálne zariadenia. Za svoju kreativitu a netradičné poňatie batiky získala **Mirka Ferenciková (VI.C) 3. miesto**. Blahoželáme.

Poslednou tohtoročnou súťažou bolo celoslovenské kolo súťaže v rétorike. Uskutočnilo sa v dňoch 16.-17. júna vo Zvolene. Na toto kolo, ako som vás informovala v predchádzajúcom príspevku, postúpila Lujza Laudárová po okresnom

víťazstve v Revúcej. Súťaž bola dvojďňová. V prvý deň sa spolu s PaedDr. Annou Keletiovou zúčastnili prednášky s názvom „Ako hovoriť a presvedčiť“, kde sa dozvedeli rôzne zaujímavé informácie k danej téme. Samotná súťaž potom prebiehala na ďalší deň vo Zvolenskom zámku. Lujza reprezentovala školu v II. kategórii (7.-9.ročník). Práve tu súťažilo najviac a to až 19 rétorov. V silnej konkurencii sme obstáli, avšak bez umiestnenia. No i tak bol Lujzin výkon odbornou porotou pochválený, najmä za druhú - improvizáciu časť. Už len samotná účasť na takomto podujatí je odmenou za prácu i sústavnú cieľavedomosť našej žiačky. Získala novú skúsenosť a všetci veríme, že ju zúročí v ďalších rokoch počas štúdia v Literárnom gymnáziu v Revúcej. Lujza, ďakujeme!
(Podrobnejšie informácie o súťaži nájdete na: http://www.osvetazvolen.sk/?id_menu=51650.)

Členovia divadelného krúžku pod vedením Mgr. Aleny Pastýrovej zahráli pre svojich spolužiakov z 1. stupňa na konci školského roka milé divadielko. Rozohrali scénu „O psíčkovi a mačičke“ a „Únos starkých“. Hneď potom potešili týmito dvoma veselými scénkami našich drahých dôchodcov v DDaSS Tisovec. Účinkujúci zožali veľký úspech a vďaka za perfektný herecký výkon.

27. jún – dlhoočakávaný posledný deň školského roka. Pre niekoho len jeden z viacerých, pre deviatakov ozaj ten posledný. A aj tu sa účtovalo. Za deväťročnú svedomitú aktívnu prácu vo vedomostiach i súťažiach bola samozrejme i odmena. **Notebook** od primátora mesta si ozaj spravodlivo zaslúžil **Filip Boháčik** za výborný prospech a správanie, ako i za úspešnú reprezentáciu školy v športových, výtvarných a vedomostných súťažiach. **MP4** – tiež od primátora mesta - získala za výborný prospech a za úspešnú reprezentáciu školy v športových súťažiach **Alžbeta Michaela Debnárová**. Ako poďakovanie za prospech a všetky možné aj nemožné súťaže získala **tablet** aj **Lujza Laudárová** a to od ZŠ Dr. V. Clementisa. Verím, že toto odmeňovanie je stimulom aj pre ostatných žiakov ZŠ, aby si ozaj svedomite plnili svoje povinnosti a investovali ten správny čas do svojho kvalitného štúdia.

S učiteľmi i spolužiakmi sa napokon, za všetkých deviatakov, rozlúčila (ako inak!) Lujza Laudárová so svojim vlastným príspevkom. „**Vychutnajte**“ si ho, je úžasný!

Za celý kolektív Mgr. Marta Svobodová

Vážený pán riaditeľ, pani učiteľky, páni učiteľia a milí spolužiaci!

Stretávame sa dnes, tu na školskom priestranstve tak, ako mnoho rokov predtým. Vždy odtiaľto odchádzalo niekoľko tried deviatakov, ale dnes tu stojíme MY a čakáme na to úplne posledné zvonenie. Nikto z nás a ani z vás určite nečakal, že táto chvíľa príde tak skoro. Chvíľa, keď tu budeme stáť a čakať. Čakať na to, kedy sa to všetko skončí a my sem už nevstúpime. Naše pôsobenie na tejto škole sa tým končí. Končí sa nám naše detstvo.

Je to zvláštne, keď si spomenieme na to, ako sme sa prvýkrát videli a spoločne zasadli do lavíc. Spoločne sme sa vydali na plavbu loďou. Na plavbu, ktorá trvala 9 rokov a my sme nemohli povedať „vystupujem“. Nemohli sme zmeniť smer plavby a nemohli sme ovplyvniť, kam naša cesta bude viesť, pretože celých 9 rokov sme boli len plavčíci. Posádka, ktorá sa musela riadiť podľa kapitána a jeho dôstojníkov. Neraz sme neposlúchali rozkazy a naša plavba bola ohrozená, ba priam až hrozila potopa. No nikdy sme sa nevzdali a bravúrne sme zvládli prívally vln násobilky, vybraných slov, neskôr chémie, fyziky a hlavne matematiky. Nikdy sme sa nenechali ničím zmiašť a držali sme spolu. A aj keď občas hrozilo, že jeden z nás poletí cez palubu, ako správni plavčíci sme ho v tom nenechali a zachránili sme ho...

No teraz je čas nasadnúť na vlastné lode a plávať každý iným smerom. Smerom-ktorý nám je srdcu blízky. Dobré vieme, že neraz nám spadnú kotvy na tajomných a opustených ostrovoch. Možno sa pridáme k bande pirátov, možno nájdeme veľký poklad už na začiatku našej cesty. Nič nevieme povedať dopredu a len málo vecí vieme stopercentne potvrdiť.

No jednu vec vieme jasne povedať. Boli ste tí najúžasnejší učiteľia. Pomáhali ste nám ako sa dalo a brali ste nás ako deti. Táto škola sa stala naším druhým domovom a vy ste sa stali našimi náhradnými rodičmi. A aj keď sme vás neraz nahnevali, nikdy ste na nás nezanevreli.

Jedno veľké ĎAKUJEME patrí našim triednym učiteľkám za to, že sa nás snažili pochopiť a za to, že nás vždy podporovali a verili nám. Druhé ĎAKUJEME patrí celému učiteľskému zboru, ktorý to s nami vydržal a nikdy to nevzdal. Ešte raz, ĎAKUJEME!

Príbeh z vojny - Štyria kamaráti

Po vypuknutí Slovenského národného povstania a následnom vyhlásení mobilizácie sa do zbrane prihlásilo aj veľa mladých dobrovoľníkov. Tisovskí študenti z miestneho gymnázia, ktorí sa prihlásili ako dobrovoľníci do SNP, alebo boli prijatí do práporu Prvosienka 2, boli postupne nahradení mobilizovanými vojakmi. Nebolo to inak ani v prípade štyroch mladých tisovských študentov, ktorí ešte nemali za sebou základnú vojenskú službu. Po prvom sklamaní,

* 26. XI. 1923 + 21. IX. 1944

že nemôžu bojovať priamo v Tisovci, rozhodli sa vycestovať do Brezna, kde sa prihlásili dňa 13. septembra 1944, ako dobrovoľníci, k partizánskeму oddielu kapitána A.S. Jegerova. Areál brezňanskej školy slúžil ako kasárne a bolo tu sústredených takmer 300 mladých chlapcov a chlapcov vo veku od 17 -22 rokov z mnohých miest a obcí Slovenska. V kasárňach si rýchlo zvykli na vojenský život, ranné vstávanie, pochodovanie a disciplínu. Počas výcviku vznikali aj nové kamarátstva. Skrátene, len 7 dňový základný výcvik bol zameraný najmä na streľbu, hádzanie granátom a prácu s výbušninami. Na dôkladnú vojenskú prípravu nebol čas. Mladí dobrovoľníci vedeli, že do boja proti Nemcom môžu nastúpiť každý deň.

Ich deň nečakane prišiel, keď štvrtok 20. septembra 1944 vo večerných hodinách, miesto večierky, veliteľ oznámil, že túto noc odchádzajú bojovať proti nemeckým okupantom. Všetci vedeli, čo to znamená a urýchlene začali baliť veci a pripravovať sa na odchod. Skupina skúsenejších vojakov a dobrovoľníkov so svojim veliteľom, nadporučikom K. Chovancom, v ktorej boli aj Tisovčania, ešte v tú noc pochodovali nočným Breznom a presúvali sa na železničnú stanicu. Po krátkom čakaní prišiel nákladný vlak, všetci urýchlene nastúpili a hľadali si miesto. Po chvíli vlak odchádza, rušňá vrava sa menila na spev a do noci znela pieseň „Tisovská kasáreň maľovaná...“. Niektorí pri slabom svetle zapalovača začínali písať listy a pozdravy domov. Všetci sa ale spolu tešili na svoj prvý boj proti nemeckým okupantom. Miesto určenia im zatiaľ nikto nepovedal, ale všetci tušili, že smerujú k Turčianskemu Sv. Martinu. Nočný vlak míňal stanice Podbrezová, Banská Bystrica, Harmanec aj Turčianske Teplice. Spev stíchol a všetkých premáhal už spánok, keď zrazu vlak zastal uprostred poľa, veliteľ rozkázal všetkým urýchlene vystúpiť. Po zoradení sa dozvedeli,

že kvôli bezpečnosti pôjdu ďalej pešo poľnými cestami, lúkami mimo hlavnej cesty a že smerujú na Turčiansky Sv. Martin. Noc bola jasná a všetci sa zvedavo obzerali, dookola rovina, v diaľke vrchy a obrysy neznámej dedinky. Vedeli, že ich ešte čakal dlhý a unavujúci pochod.

Skupina, z ktorej boli aj piati Tisovčania, išli vpredu a zabezpečovali prieskum. Bolo ráno 21. septembra 1944 a blížili sa k neznámej dedinke. Prieskumníci sa dostali až k domom a potvrdili, že sú v malej dedinke Bodorová pri Malom Čepčine. Ostatní vojaci došli pred dedinu, kde veliteľ nariadil zastaviť pochod. Nasledoval krátky oddych. Všetci unavení sa posadili do trávy, niektorí pod staré stromy, aby sa najedli a občerstvili v blízkom potôčiku. Po krátkom oddychu sa nečakane objavila na blízkom vršku predsunutá nemecká hliadka a bolo počuť aj nemecké vojenské autá. A v tú chvíľu ich odhalili aj nemeckí vojaci. Veliteľ nariadil okamžitý presun za neďalekú železničnú trať, kde mali byť krytí, no vzápätí začala obojstranná paľba. To už z prichádzajúcich vozidiel zoskakovali ďalší nemeckí vojaci. Ozývali sa pušky, guľomety aj mínomety.

Slavomír Bobaľa

* 29. XI. 1924 + 21. IX. 1944

Prieskumníci pri obci sa snažili o rýchly návrat k ostatným vojakom. Rovinatý terén ich však prezradil a vzápätí sa ocitli aj oni pod nemeckou paľbou. Boli v nevýhodnom bojovom postavení a rýchlo sa dostali do obkľúčenia. Pochopili, že nemajú na výber a pustili sa do nerovného boja s nemeckou presilou. Pokusy ostatných vojakov, odpútať pozornosť Nemcov od prieskumníkov, sa skončili neúspechom. Kamaráti a spoločníci z Tisovca bojovali do poslednej chvíle, ale svoj boj prehrávali a spoločne zomierali pod paľbou nemeckého guľometu. V pokračujúcom boji zomierali aj ďalší vojaci a to na oboch stranách. Po chvíli boj skončil, vojaci aj Nemci ustúpili, ostávali len ranení a mŕtvi.

Po nezvestných študentoch začali pátrať rodičia aj kamaráti. Prvé nepotvrdené správy o ich osude prišli už o niekoľko dní. Tvrdá realita bola potvrdená až 27. novembra 1944, keď doručili do Tisovca stručný úradný list z obce Bodorová. Obec oznámila, že na cintoríne dňa 22. septembra 1944 pochovali neznámych vojakov. Podľa nekompletných dokladov, ktoré sa u nich našli, určili, že sa jedná aj o občanov Tisovca.

Z listu vyplývalo, že pri obci Bodorová padli dňa 21. septembra 1944:

Slavomír Bobaľa, nar. 29.12.1924 v Tisovci.

(Po ukončení ľudovej školy pokračoval v štúdiu na Gymnáziu v Rimavskej Sobote a neskôr na Obchodnej škole v Dobšinej). Po exhumácii prevezený na cintorín v Tisovci. Jozef Dibala, nar. 21.12.1923, Vlčovo - Málinec.

(Študent Meštianskej školy a neskôr ako výborný študent na Gymnáziu v Tisovci, kde dostával odmeny a získal štipendium).

Jaroslav Nágeľ, nar. 26.11.1923 v Tisovci.

(Študent rimavskosobotského a neskôr tisovského gymnázia. V štúdiu pokračoval na Banskoštiavnickej chemickej škole v Banskej Štiavnici). Prevezený a pochovaný na cintoríne Tisovec - Hámor, dňa 8.7.1945.

Emil Kopčáni, nar. 1925 v Banskej Štiavnici.

(Študent tisovského gymnázia. Ďalšie údaje chýbajú).

Podľa skromných záznamov tam padol aj

Peter Milanko, nar. 1922 a Peter Grátis -

identifikovaný podľa vojenského preukazu a možno aj ďalší neidentifikovaní vojaci.

Zastrelení študenti boli na druhý deň pochovaní na bodorovskom cintoríne, odkiaľ boli postupne exhumovaní a prevezení do svojho rodiska. Na malom miestnom cintoríne tam zostal po boji z 21. septembra 1944 len jeden hrob. Patrí rotmajstrovi Jakubovi Skybjakovi, nar. 21. januára 1915, rodákovi z Ostrume. Odpočívá pod mohutnými borovicami. A v súčasnosti sa vzorne o jeho hrob a pomník stará obec.

Je symbolické, že pri vstupe na bodorovský cintorín rastie aj niekoľko tisovských stromov, akoby pamiatka na padlých Tisovčanov.

Poznámka: Okolnosti smrti tisovských študentov vyrozprával priamy účastník boja Ján Palider a v skratke ich zaznamenal v roku 1945 Miro Š. Kuchta. Ďalšie podrobnosti sa nepodarilo zistiť).

Jozef Dibala

* 21. XII. 1923 + 21. IX. 1944

Po osobnom stretnutí s pánom starostom Bodorovej Jánom Fábrym a návštevy bodorovského cintorína zo spomenutých zdrojov spracoval a zdokumentoval Ing. Dušan Hutka

Fotografie: Slavomír Bobaľa, Jozef Dibala, Jaroslav Nágeľ, obec Bodorová

Tisovec v Povstaní

Práce historikov, mestská kronika, spomienky priamych účastníkov vydávajú svedectvá o účasti Tisovčanov v SNP, v protifašistickom odboji. Prepadnutie Poľska, Sovietskeho zväzu a vynútená účasť našej armády na fašistickom ťažení vyvolali odpor civilného obyvateľstva a rozklad armády. Deportácie Židov – aj z Tisovca, zatýkanie komunistov (Ján Súč), zhoršenie zásobovania potravinami, viedli k odporu proti spojenectvu s Nemeckom, vojne i domácej ľudáckej vláde. Medzník v protifašistickom odboji znamenal rok 1944. Do Tisovca v tomto čase prišiel Karol Šmidke, aby na porade u Gustáva Čecha – nadporučíka v zálohe – za účasti Pavla Šinglera, Jána Súča a Pavla Rošku – členov KSS – prerokovali založenie Revolučného národného výboru (ďalej RNV) a organizovanie ozbrojeného boja. Na druhom stretnutí za účasti Jozefa Huňu – neskoršieho predsedu RNV – a Jána Demiana – člena, tajomníka OV KSS v Rimavskej Sobote – hovorili o zaobstarávaní zbraní pre odboj, rozširovaní letákov a výbere zodpovedných ľudí, ktorí robili spojky medzi povstalcami, partizánmi i Dr. Igorom Daxnerom, členom sociálno-demokratickej strany, organizátorom občianskeho odboja, ktorý sa pred zatknutím ukrýval v Klenovci. Vojenské prípravy Povstania v našom meste riadil záložný dôstojník – učiteľ Ján Nosko, brat majora a neskôr generálmajora v.v., náčelníka štábu 1. československej armády na Slovensku a blízkeho spolupracovníka Jána Goliana, Júliusa Nosku. Úlohou Jána Nosku bolo v prvom rade vybudovanie obranného strediska Hradová a prehradenie cesty Tisovec – Rimavskej Sobote, kde operoval prápor Rimavan a Tisovec – Muráň, kde operoval prápor Prvosienka, ktorému velil npor. Daniel Jároši (rodák z Ratkovej). Zbrane pre povstalcov doviezol stotník Vladimír Bukva z Brezna, kde sa k Povstaniu pridali vojaci pod vedením majora Samuela Sekurisa. 26. augusta na žandársku stanicu do Tisovca doviezol zbrane aj Daniel Jároši. Ako udávajú pramene, bolo to 300 pušiek, 12 ľahkých guľometov, 500 ručných granátov, tiež 1 horské delo a 2 ťažké guľomety. V utorok 29. augusta 1944 Ján Nosko telefonicky z Klenovca, kde mala byť porada s ruskými partizánskymi veliteľmi, vydal rozkaz npr. Gustávovi Čechovi vyhlásiť poplach a nastúpiť do zbraní. SNP v Tisovci vyhlásili bitím na zvon a továrenskou sirénou. RNV mobilizoval dobrovoľníkov, ktorých vyzbrojili zbraňami z breznianskej posádky. Južne od Tisovca zaujal obranné postavenie oddiel Rimavan s veliteľom npor. Gustávom Čechom a na kopci Dielik bránil prístupovú cestu od Muráňa prápor Prvosienka a veliteľom Danielom Járošim. O diani na fronte i povstaleckom území informovali občanov letáky i tlač – **Hlas Gemera a Zvesti tisovskej posádky**, ktoré tlačili v miestnej tlačiarňi Tatra; jej vedúcim bol Štefan Krankuš. Redaktorom Zvestí bol učiteľ Pavel Roško a pomocníkmi boli vysokoškooláci Miroslav Kuchta, Milan Kraus i študenti gymnázia Miroslav Mikita, Ján Kriška a iní. Do 19. októbra neboli v Tisovci priame boje. RNV, povstalci i civilné obyvateľstvo pomáhali evakuantom,

partizánom i Židom. V budove dnešného gymnázia bola zriadená Pofná nemocnica č.2, ktorú sem premiestnili z Korytnice. Pod vedením Márie Hrvolovej a jej zástupkyne Ľudmily Dianiškovej – Kosmejovej tu obetavo pracovali dobrovoľné sestry Červeného kríža (ďalej len ČK): Anna Knapčoková s dcérou Annou, vyd. Dočekalovou, Marína Ferencíková, Mária Baštinová, Mária Daxnerová, Elena Čechová – Ďalaková, Ľuba Kmeťová – Murtínová, Eleonóra Čunderlíková a ďalšie. V nemocnici pracoval i miestny posádkový lekár npor. Vladimír Manica. Pomoc poskytl vyše 400 raneným a chorým aj za účasti MUDr. J. Laha, dlhoročného lekára v Tisovci. Veliteľom nemocnice bol MUDr. František Horváth. Vysokoškoolákov získavala pre pomoc Povstaniu sestra Gustáva Čecha, mladá adeptka profesúry, Elena Čechová – Ďalaková. Ako partizánska spojka pracovala Mária Cimbalistová – Baštinová. Medzi známymi antifašistov v Tisovci patrili aj Menhard Grünmann, ktorého rodinu kruto postihli protizidovské zákony. Na pomoc povstalcov pri Dieliku prichádza z Kokavy cez Hnúšťa prápor kpt. Ivana Hrušku. 20. októbra 1944 povstalcov prekvapila mínometná paľba od Muránskej Lehoty, ktorá sa stala osudnou pre mladého

Vinca Prandla a Ján Zúra z Tisovca a ďalších štyroch odvážnych. Povstalci nedokázali zastaviť tanky a obmené vozidlá, preto kpt. Hruška nariadil ústup. Podľa prameňov utekali cez Čeremošnú na Kučelah, niektorí cez Teplicu na Bánovo. Kpt. Ján Nosko a npor. Daniel Jároši v úsilí sťažiť postup nepriateľa, s ustupujúcimi zhodili starú lokomotívu a štyri vagony skál zo železničného mosta Pod Dielom. Ústup pokračoval na Brezno a nakonko aj tu bola situácia dramatická, niektorí z obavy o osud rodín, sa vrátili domov, zväčša na tisovské vrchy a časť ustúpila ďalej do hôr Nízkych Tatier. 20. októbra 1944 v popoludňajších hodinách Nemci obsadili Tisovec. RNV, komunisti a členovia občianskych odbojových organizácií pracujú v ťažkých podmienkach ilegality. Účinnú pomoc poskytujú aj tisovskí vrcháři, hlavne zásobovaním potravinami, nocľahom i ošetrovaním ranených, financiami, šatstvom. Tisovčania dodali pre partizánov dobytok, ošpané, ovce, soľ, múku, strukoviny, 450000 korún v hotovosti a jednotlivci ešte 320000 korún. Väčší finančný obnos poskytol pplk. Branislav Manica. Železničari a robotníci vysokej pece zámerne poškodzovali lokomotívy, vagony i lanovku, ktorá privážala rudu, aby neslúžili fašistom. Žiaľ, aj v Tisovci sa za účasť v Povstaní Nemci kruto pomstili. 21. novembra uskutočnili trestnú akciu v cigánskej osade poniže Tisovca v Rejkove – Pod zlámancami.

Občanov obvinili zo spojenia s partizánmi a z úmyslu vyhodit' most pri Papierni. 14 mužov si muselo pod Hradovou vykopat' hrob, kde ich postrieľali; ženy a deti zastihla smrť v masovom hrobe pri Kremničke. Mená popravených vyvesili na výstrahu na dvere mestského domu! 28. novembra 1944 došlo za barbarský čin k odplate. Jednotka partizánskej skupiny A.M.Sadilenka zničila osobné auto SS-obersturmführera O.Mayera, jeho zástupcu hauptsturmführera Sprotha a ich šoféra, ktoré šlo do Brezna, kde mali dostať direktívy na zničenie muničného skladu v obci Beňuš. Uprostred bojov v gemerských horách sa v Kačkave – na Grúni, u p. J. Kališkovej narodila sovietskej partizánke Márii R. Kudinovej dcéra Ninel. Blížiaci sa front ešte vystupňoval činnosť partizánskych skupín. Na ceste Tisovec – Brezno sa uskutočnili viaceré diverzné akcie. 16. januára 1945 partizáni veliteľa N.S.Radula a npor. Adamika podmínovli železničnú trať na úseku Tisovec – Brezno. 20. januára fašistické velenie uskutočnilo rozsiahly ústupový manéver v blízkosti útvarov A.M.Sadilenka, čím sa partizáni ocitli v nebezpečenstve obkľúčenia. Situácia si vyžiadala nadviazať styk s jednotkami 2. ukrajinského frontu. Koncom januára sa štáb partizánskeho zväzku a jeho oddiely spojili s jednotkami gardovej divízie 2. ukrajinského frontu. Územie Gemera-Malohontu a teda aj Tisovec oslobodzovali 27. a 42. sovietska armáda a 4. rumunská armáda. Veliteľom 27. armády bol genplk. S.G.Trofimenko, 42. armáde velil F.F.Žmačenko a rumunským vojakom zborový generál N.Dascalescu. Ich úlohou bolo rozbiť obranný systém 8. nemeckej ľahkej a 15. pešej divízie i maďarskej horskej divízie, ktoré mali vybudované, ba používali aj zákopové pásma povstalcov. Fašistické vojsko hnalo tiež pred sebou dobytok, ovce, kone. Genpor. Žmačenko sa dobytie opomohé bodu v priestore Tisovec zvolil taktiku obchvatu. Z juhu útočili sovietske vojská, z východu – od Muráňa vojská rumunské. Nepriateľov vytlačili z obranného pásma vybudovaného povstalcami. Po zdolaní obrany pri Hačave prenikli sovietski vojaci cez Daxnerovu ulicu do mesta. Muránskou ulicou vstúpili do Tisovca rumunskí vojaci plukovníka L. Constantinesca. Tisovčania privítali osloboditeľov 28. januára 1945 na námestí. Sovietski a rumunskí vojaci postupovali cez Polhuru na Brezno. Ustupujúca nemecká armáda vyhodila viadukt pod Dielom a úzku dolinu zatarasili stromami, do vetiev ktorých nakládli mínové nástrahy! Zničený bol aj most cez hradskú pri Papierni a 30. januára 1945 obyvatelia Tisovca za účinnej pomoci sovietskych a rumunských vojakov začali s obnovou železničného mosta pri malej stanici. 3. februára sú s úctou pochovaní 14 vojaci Červenej armády. (vybrané z práce Mgr. Vlasty Kriškovej: Tisovec v povstaní – pri príležitosti blížiaceho sa 70. výročia SNP). **Pri príležitosti 70. výročia SNP sú priložené ukážky povstaleckej tlače vydávanej v Tisovci**

Ako boli Pil'ane s divadlom až hín v Levoši

Ako šici dobre viete, na Pífe sa od ňepameti hralo dobroú divadlo. Aj na javisku, aj po domácnostiach, keď prídu chlap z kršmy nalámaný domou. Nuž, a za posledných 15 rokov sa Pil'anom pritrafilo pochodiť s divadlom hodný kus Slovenska. Hrali zmo v Trebišove, Čadci, Brezne, Močenku pri Nitre, ba aj v tej, po slovensky povedanuo, v Mekke slovenskej kultúry, v Martine zmo na Scénickej žatve účinkovali. Ale až tohto roku zmo sa prvý raz dostali medzi tie najlepšíe súbory na tom našom malom krtinci – na celoštátnu prehliadku ochotníckych súborov dospelých Exit Levoša.

Jáj, bulo že to radosti, keď nám oznámili, že nás s hrou „Kúštik štastia“ vybrali medzi najlepších sedem divadiel na Slovensku: Trnava, Mikuláš, Brezno, Púchov, Nitra, Kláštor pod Znievom – a medzi nimi Rimavská Píla... Dobre sa na to hľadí! Nuž afe nezľakli zmo sa veľkých miest a smelo zmo sa vybrali do starobylyho mesta Levoša reprezentovať našu dedinku, šo ju teraz tak hnušne prezývajú, že „mestská časť Tisovca“.

Mesto parádnuo, budovy cifrovanye, skoro ako tisoovská radnica. Ba aj divadlo sa nám pošťastilo nájsť. Hrduo, vynovenou, aj s lóžami

ako za Ferenc Jóžku, šo sa v nich tak dobre drielalo... Afe ni o tom som chceu... Hrali zmo v piatok 20-tyho júna za hojnej úšasti divadelníkou z celého Slovenska. A hlasnuo tľapkanie na konci svedšilo o tom, že hádam zmo sa aj pášili. Ba veru aj porota, v ktorej buli samie študovanye hlavy z hlavného mesta, nás na druhý deň celkom vychválila. Padali takie, po našom attributa (v inej reši prívlastky), ako

že: „úspešný pokus priniesť klasiku v modernizujúcom kabáte“, afebo že „inscenácia si vkusne poradila s príbehom a previedla ho do zrozumiteľnej podoby“, afebo aj „okrem čistej scénografie tomu napomáha predovšetkým forma krátkych

výstupov, v ktorých sú situácie jasné a mnohokrát aj vtipné“. Porota si všimla aj takú drobnosťku, po našom detail, že „bravúrne spracovaný výstup s krájaním jablka“. Ba veru zmo sa nemiseli hanbiť. Pravda, ani porota šicko v našom divadfe ňepochopila, ako napríklad strom – kríž s kvapkajúcou infúziou s vodou. Nuž afe, na ich ospravedlnenie, buli ešte primladí na to, aby šicko chápalí, šo zmo im chceli povedať.

Aj keď v konešnom zúšťovaní sa nám žiadna cena ňeušla (1.miesto L.Mikuláš, 2.miesto Trnava, 3.miesto Púchov), tajšili zmo z Levoše s dobrým pocitom, že zmo Pífe a pil'anskému divadlu medzi tými najlepšími hanbu ňespravili. Terka Vansová môže byť na nás hrdá...

A kto to šicko spáchau? Herci Denisa Mániová (zároveň aj vedúca súboru), Zlata Huľuková, Milan Bútor, Monika Miškove, Zuzana Vasove, Zuzana Krišková, Ján Mihók, Adrián Zvara ml., Martin Šucha, Ivan Matko ml., technik Matúš Koncoš a nakoniec technik, autor dramatižácie a scény a popri tom aj režisér Jaroslav Lacko. Ďakujemo si veľmi pekne! J.Lacko

Festival Janka Plichtu

V piatok 13. júna 2014 sa v Daxnerovom dome v Tisovci konal XXII. ročník regionálnej prehliadky dychových hudieb Gemera-Malohontu, „**Festival Janka Plichtu**“. Festival nesie názov po

vzácnom človeku, muzikantovi Jankovi Plichtovi, ktorý už nie je medzi nami. Na úvod prehliadky sa predstavila DH mesta Hnúšťa, ktorá bola založená v roku 1941. Vedúcim dychovej hudby je Karol Teicher a umeleckým vedúcim Peter Majoroš. Ďalším účinkujúcim bola DH Hradovanka z Tisovca, ktorá patrí medzi najstaršie dychovky v našom regióne. V samotnom Tisovci prispela veľkou mierou nielen k obohateniu hudobného života,

Debata na spôsob EGT

Už po siedmykrát sa počas druhého júnového týždňa na Evanjelickom gymnáziu v Tisovci uskutočnil Debatný seminár. V spolupráci so Slovenskou debatnou asociáciou sa podarilo vybaviť 5 kvalitných lektorov zo skúsenosťami zo zahraničných stredných a vysokých škôl a medzinárodných programov (University of Edinburgh, Yale University, International Baccalaureate program, United World College, Masarykova univerzita) Lektorí majú bohaté skúsenosti so slovenským aj medzinárodným debatným programom a našich študentov

podnietila jeho rozvoj, pretože sa v nej vychovali desiatky hudobníkov, ktoré účinkovali nielen v tejto dychovke, ale aj v iných hudobných telesách, prípadne orchestroch. V závere programu sa predstavili jubilujúce dychové hudby. Úctyhodných 60 rokov existencie si tento rok pripomína DH Magnezitár z Jelšavy, ktorá patrí do skupiny kolektívov, ktoré tvoria tradície banických dychoviek. Tohto času je kapelníkom súboru Ján Bukóci. Mladším jubilantom je 25 ročná DH Gemerčanka z Revúcej, ktorá sa môže pýšiť zahraničnými vystúpeniami, účasťou na celoslovenských súťažných

prehliadkach, medzinárodnom súťažnom festivale. V Tisovci sa predstavila pod vedením pána Jaroslava Petra. Touto cestou prajeme jubilujúcim dychovým hudbám ešte veľa úspešných rokov,

všetkým jej členom veľa zdravia, osobných a pracovných úspechov a veľa tvorivých síl. Tak ako každý rok spríjemnili svojím vystúpením atmosféru Tisovské mažoretčatá, ktoré pracujú pod vedením pani Evy Perenčajovej. Organizátormi podujatia boli Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote a Mesto Tisovec. *Magdaléna Kantorová, Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote*

počas celého júnového týždňa oboznamovali s tým, ako štrukturovať svoje reči, ako správne formulovať argument, ako logicky vyvrátiť tvrdenie oponenta. Popri tom sa učili triediť a overovať informácie, klásť správne otázky či hľadať falošné kauzality. Práve kvôli tomu, že tento spôsob výučby im neponúka vedomosti, ale učí ich osvojiť si dôležité akademické zručnosti má debata veľký prínos. Budeme radi ak nadviážeme na tradíciu debatného týždňa aj v ďalších rokoch a bude sa tešiť úspechu medzi gymnazistami tak ako doteraz. *Peter Ondriaš*

Tisovskí DORASTENCI postúpili do 3. Ligy skupiny juh

V sobotu 14.06.2014 odohrali dorastenci FK CSM Tisovec posledný zápas v sezóne 2013/2014 proti súperovi z Poltára.

Tento deň bol výnimočný tým, že naši DORASTENCI sa pod vedením trénera Róberta Huráka umiestnili vo 4 lige skupine D na krásnom prvom mieste za 20 výhier, 3 remízy a 3 prehry, zo 63. bodmi a aktívnym skóre 101:21. Zaslúžene tak budú v novej sezóne hrať vyššiu súťaž, a to 3. Ligu skupinu juh. Chlapci, postup ste si zaslúžili a dokázali ste, že v dnešnej dobe počítačov, internetu a rôznych sociálnych sietí sa naša partia, ktorá tieto vymoženosti dnešnej doby dokázala vymeniť za šport a dokázala dosiahnuť pekný úspech tisovského futbalu. Dokázali ste trénovať

a hrať v skromných podmienkach a odmenou Vám bude zato zbierať skúsenosti z vyššej súťaže. Poďakovanie

patrí aj sponzorom, vďaka ktorým sme mohli hrať futbal celú sezónu. Veľké ďakujem patrí generálnemu sponzorovi - Cestným a stavebným mechanizmom Tisovec a.s. v zastúpení s Ing Františkom

Albertym, ďalej Ing. Petrovi Mináčovi primátorovi mesta Tisovec, riaditeľovi Mestských lesov Tisovec s.r.o. pánovi Ing. Karlovi Kubínimu, RNDr Jankovi Piroščákovi zo spoločnosti Exe v Bratislave, stavebnej firme TOZA z Banskej Bystrice, pánovi Svetozárovi Tomičovi, Ing. Anne Kožiakovej riaditeľke Strednej odbornej školy za poskytnutie telocvične v zimnom období, Štefanovi Hlavatému za nákup tréningových lôpt a Jánovi Leškovi, ktorý keď treba ochotne robí šoféra na vonkajšie futbalové stretnutia a tiež Ľubovi Piroščákovi za pomoc. Vám všetkým patrí ešte raz veľká vďaka.

Peter Rukavica vedúci družstva dorastencov FK CSM Tisovec

Vráťme život areálu Šťavica

Pri príležitosti 680.výročia založenia mesta Tisovec a zároveň 10.výročia vstupu SR do EÚ sa skupina dobrovoľníkov obyvateľov mesta Tisovec rozhodla oživiť schátralý areál Šťavice. Dobrovoľníci sa rozhodli tento rok darovať obyvateľom mesta Tisovec, ako aj užívateľom bezplatnej pitnej vody z prameňov z blízkeho okolia mesta zrevitalizovaný areál, ktorý bude slúžiť na relax a posedenie v prírode. Očakávaným výsledkom bude, aby návštevníci areálu nielen pitnú vodu načerpali, ale aby si aj v jej blízkosti príjemne posedeli a oddýchovali. V rámci týchto aktivít boli podané dva projekty. Prvý projekt „Darujme život prameňu Dobrá voda a minerálnemu prameňu Šťavica“, bol Nadáciou Orange podporený vo výške 2 500 € a peniaze sú už k dispozícii. Nakoľko žiadateľom v tomto projekte nemohla byť samospráva jeho žiadateľom je T4-občianske združenie v zložení Beáta Vetráková, Janka Rončáková, Mgr. Irena Milecová a Ing. Katarína Mešková. Účelom je, prostredníctvom dobrovoľníkov opraviť prameň Dobrá voda a prameň Šťavica, taktiež vyčistiť a upraviť areál po amfiteátre. Druhý projekt vo výške 1 200 € bol vypracovaný na „Rekonštrukciu prírodného amfiteátra Šťavica“. Bol podaný na Grantový program Baumit pre aktívnych ľudí. Jeho

zámerom je vyčistiť a opraviť prírodný amfiteáter. Zostáva nám veriť, že bude tiež úspešný a spojenie finančných prostriedkov z oboch projektov pomôže skultúriť našu tisovskú Šťavicu. Spoločným cieľom oboch projektov je zachovanie, obnova a zlepšenie stavu prvkov zelenej infraštruktúry v meste so zameraním na prírodný amfiteáter v bezprostrednej blízkosti prameňov pitnej vody a brehového porastu horského potoka. Veľmi dôležité je, že týmito projektmi sa obnoví aj kultúrne dedičstvo mesta Tisovec, ktoré má dlhodobú tradíciu a dodnes je známe, ale nevyužívané. Prvá známa zachovaná písomná zmienka o využívaní tejto lokality je z roku 1813. Realizátorom a koordinátorom projektov za samosprávu je komisia podnikateľská a cestovného ruchu, ktorá spolupracuje s miestnymi občianskymi združeniami a miestnymi školami. Tento projekt je spoločnou aktivitou členov komisie podnikateľskej a CR a členov komisie školstva (riaditelia a zástupcovia miestnych škôl), ako aj dobrovoľníkov z miestnych občianskych združení (napr. kluby turistov a OZ - T4). Okrem spomínaných dobrovoľníkov je cieľom zapojiť aj mladých ľudí do aktivít čistenia prírodného amfiteátra, prameňov a ich okolia.

Predpokladáme, a tiež dúfame, že v budúcnosti nebude dochádzať k opätovnému znečisťovaniu tejto lokality a naši občania aj návštevníci budú chcieť túto oddychovú zónu využívať pri trávení svojho voľného času. V rámci týchto projektov je plánovaných 5 brigád a začínajú v auguste. Prvá brigáda je naplánovaná na 15.augusta 2014, t.j. v piatok - popoludní a na 16.augusta 2014, t.j. v sobotu. Všetci občania a dobrovoľníci sú vítaní s vlastným náradím ako sú krovinnorezy, motorové píly, hrable, motyky a špachtle. Brigáda bude vyhlásená aj prostredníctvom mestského rozhlasu, webovej stránky mesta a informačnými plagátmi. Zároveň si dovoľujeme osloviť skupiny dobrovoľníkov a jednotlivých komunít:

Priložte ruku k dielu, zorganizujte vlastnú brigádu na čistenie areálu Šťavica. v ktoromkoľvek termine a prihláste sa u T4-občianske združenie priamo e-mailom t4obcianskezdruzenie@gmail.com, prípadne priamo u p.Kojnoka v Informačnom turistickom centre (predajňa knihy). Za T4-občianske združenie napísala Ing. Katarína Mešková

INZERCIA

Kaviareň a reštaurácia CENTRÁL v Tisovci prijme do trvalého pracovného pomeru kuchára (kuchárku). Záujemci nech sa hlásia priamo v reštaurácii Centrál, alebo na t.č. 0903268539

Predám 2 izbový byt- tehlový po úplnej rekonštrukcii, na Štefánikovej ulici 623. Kontakt: 0915 805212

Predám 2 izbový tehlový byt na Francisciho ul. v Tisovci. Byt je po celkovej rekonštrukcii s balkónom a 2 pivnicami.

Cena: 15,000 eur, pri vážnom záujme dohoda možná.

Kontakt: 0907886721

Predám 3-izbový tehlový byt s balkónom na Štefánikovej ulici 622. Byt je po úplnej rekonštrukcii - nové elektrické rozvody, plastové okná, murované jadro, nové podlahy, so vstavanými spotrebičmi v kuchynskej lin. v cene. Cena 18500 pri rýchlom jednaní možná dohoda.

Kontakt: 0908355912

Predám 2-izbový slinečný byt na 2. poschodí, bez loggie, s plastovými oknami, neprerobený, v Tisovci na Daxnerovej ulici 958 v zateplenom, panelovom, bytovom dome. K bytu patrí pivnica. Obchod a zastávka autobusu hneď vedľa bytovky. Cena dohodou. Kontakt: 0907634346

Nová kniha M. Slabeja

Tisovec naše mesto

je v predaji
v predajni kníhkupectva
a v mestskej knižnici v
Tisovci
cena 17 €

XX:Dni mesta Tisovec

Workshop „Ovečka- ovečka, trojaký úžitok“ Štvrtok 26. 6. 2014

Otvorenie Fitness parku pri EGT Štvrtok 26. 6. 2014

Uvítanie knihy Milana Slabeja Tisovec, naše mesto Štvrtok 26. 6. 2014

Slávnostné zasadnutie Mestského zastupiteľstva Štvrtok 26. 6. 2014

Turnaj o pohár primátora mesta Piatok 27. 6. 2014

Premiéra DS Daxner – Skon Paľa Ročku Piatok 27. 6. 2014

Kotlíkové špeciality Sobota 28. 6. 2014

vesti

TISOVSKEJ POSADKY

1K

Tisovec, 11. septembra 1944.

Číslo: 11.

NAŠA CESTA.

Celý svet obdivuje odhodlanie malého Slovenského národa, ktorý sa postavil so zbraňou v ruke, aby hájil svoju domovinu v chvíľach smrteľného nebezpečenstva.

Stmelily sa a spojily všetky vrstvy národa, lebo sa v nich ozval hlas krvi. Dobré vieme, že Slovensko je príliš malé, aby mohlo čeliť červým chuťkam ropínavej nemeckej veľmoci. Od stáročí trvá zápas Slovanstva s Nemcami. Hlas krvi volá po spojení Slováka s ostatnými Slovanmi len tak je možno postaviť hrádzu proti zbesilej záplave Germanstva do našich krajín. Hlas krvi káže nastúpiť cestu, ktorá vedie do Moskvy, Prahy, Belehradu a nie do Berlína.

Túto cestu, teda cestu k tesnejšiemu spojeniu so slovanskými bratmi volil Slovenský národ v dnešných osudových chvíľach. A volil iste dobre, lebo tak mu káže nie propaganda cudzích, ale hlas vlastného srdca a vlastnej krvi.

ZPRÁVA ČSL. BRANNEJ MOCI Č. 11.

Prudké boje v oblasti Vrútky-Žilina trvajú. Útok nepriateľských jednotiek v smere Baťovany-Topolčany odrazený za krvavých strát nepriateľa. Naše vojská sú v proti-útok. Na hornom toku Váhu silný tlak nepriateľa trvá. V oblasti Trstenej a Telgartu situácia nezmenená.

ZPRÁVA ČSL. BRANNEJ MOCI Č. 12.

Zosilnený tlak v hornom Považí trvá. Boje v oblasti Vrútky-Žilina pribierajú na prudkosti. Tuhé boje v priestore Nitry, kde boli zistené jednotky 20 divízie SS. Telgart je pevne v rukách Čsl. vojsk. Silné partizánske jednotky ovládajú na východnom Slovensku oblasti západne od Prešova a severne od Košíc.

ZPRÁVY ZO ZAHRANIČIA :

Včera o 20.45 hod. prehovoril do londýnskeho rozhlasu Vlado Clementis, ktor

H L A S G E M E R A

Ročník I.

V Tisovci, dňa 15. septembra 1944.

Číslo 1.

J. V.

Začínáme znova.

V pamätnom roku 1918 preživali sme tak ako dnes ťažké dni rodiacej sa slobody Slovákov a Čechov. Vtedy my Slováci po stáročnom ujarmení a 50 ročnom tuhom odnárodňovaní aristokratickými maďarskými zemepánmi boli sme v národnom uvedomení, v hospodárskom i sociálnom rozpoležení tak slabí, že sme mali na stá obáv, kam dospejeme, či ako veľké balvany pred nás sa stávajúce politické i hospodárske ťažkosti prekonáme, či aspoň rok-два vydržíme, aspoň prvých desať-dvadsať rokov a len napotom kreslili sme si v myslí krásnu budúcnosť Československej republiky. Prekonali sme ťažké začiatky a usporiadali sme si náš verejný život po boku demokratických a mierumilovných národov a ako prví nadväzovali sme styky aj s bratským ruským národom, so Sväzom sovietskych socialistických republík. I keď sa nestalo všetko tak, ako sme si to azda príliš ružovo predstavovali, ale keď sa dnes, čo i len po malom odstupe pozrieme na prvých 20 rokov Československej republiky, vidíme ten ohromný rozdiel, neopísateľný pokrok na poli národnom, kultúrnom i hospodárskom pred rokom 1918 a v roku 1938. Začiatky, tak ako každý pôrod, sú i budú aj teraz veľmi ťažké a i bolestné, ale z radosti nad novým rodiacim sa životom zabúdame na ťažké chvíle aj na bolesti.

Dnes, po šesťročnom utrpení, po päťročnej ešte neskončenej hrôzyplnej a nad všetky časy i veky najrozsiahtlejšej ničením ľudských životov a majetkov najzhubnejšej vojny, začíname znova slobodne žiť, rodí sa nám znova sloboda ducha, vlasteneckého ctenia a prejavu sociálneho smýšľania. Od teroru, tyranstva a autoritatívnej nadvlády skupiny ľudí prechádzame do bratského demokratického spolunašívania všetkých ľudí, človeka s človekom. Nechceme preto tvoriť elitné skupiny, stavy, gardy, spolky v národe, ale chceme byť všetci elitou celého človečenstva. Odložme akékoľvek povyšovanie sa nad spoločana, nad spolubrata, súdruha a spolupracovníka a venujme sa vo zvýšenej miere práve tým, ktorí bez vlastnej viny alebo aj vlastnou vinou potrebujú najviac pomoci, tak aby medzi nami nebola nijaká zbiedená čiastka národa, nijaká telesná ani duševná bieda, chudoba.

Chceme položiť nové základy spoločného nazývania Čechov, Slovákov a Podkarpatských Ukrajincov, nové základy sociálnych reforiem, poštátnenia veľkých podnikov a hospodárstiev, upraviť na nových základoch školstvo, pomer cirkvi k štátu a mnohé iné všeobecné otázky riešiť v slobodnom, nami všetkými zvolenom národnom shromaždení. Dnes sme dost silní, politicky pripravení, národne uvedomení, aby sme všetky naše životné otázky dobre riešili aj uskutocnili.

Prežívame časy revolučné, prevratové, preto musíme všetci stáť pevne, aby náš revolučný vývoj nebol ničím hatený, poriadok a bezpečnosť každým i najostrejším zásahom zachovaná, naša sloboda nikým nezneužitá a krvou nevinných neopskvrnená.

K spolupráci v našom týždenníku „Hlas Gemera“ voláme každého, kto môže perom pracovať na rozkvet a šťastnej budúcnosti Československej republiky. Všetci do boja i do práce za národ i za Československú republiku!

„Už Slovensko vstáva, putá si strhávať!“

Deklarácia Slovenskej národnej rady.

Všetky demokratické a pokrokové složky a smery slovenského národa, ktoré viedly neustály boj proti doterajšiemu fašistickému režimu na Slovensku a proti jeho nacistickým nemeckým spojencom, utvorily dnešného dňa Slovenskú národnú radu ako vrcholný orgán domáceho slovenského odboja.

Preto Slovenská národná rada, ako jedine oprávnená hovoriť v mene slovenského národa, preberá dnešným dňom na celom Slovensku zákonodarnú a výkonnú moc, ako i obranu Slovenska a túto moc bude vykonávať do tých čias, kým si slovenský národ demokratickým spôsobom neurčí legitímnych zástupcov.

Náš domáci odboj tak, ako bol dosiaľ vedený v úplnej shode s československým zahraničným odbojom, chce i naďalej v jednote a spolupráci priviesť náš boj k víťazstvu.

Sme za bratské spoluzitie s českým národom v novej Československej republike. Ústavoprávne, sociálne, hospodárske a kultúrne otázky republiky budú vzájomnou dohodou definitívne usporiadané zvolenými zástupcami slovenského a českého ľudu v duchu demokratických zásad pokroku a sociálnej spravodlivosti.

Popri politickom oslobodení našim cieľom je zaistiť krajší a šťastný život sociálne slabým vrstvám národa, menovite slovenskému robotníkovi a roľníkovi. V záujme zvýšenia životnej úrovne národa sme za spravodlivé rozdelenie národného dochodku, za novú úpravu vlastníctva a držby pôdy na prospech malých roľníkov. Robotník nech má mzdu, primeranú zvýšenej úrovni a podiel na výsledku svojej práce.

Čo najrozhodnejšie odmietame a odsudzujeme protidemokratické a násilnícke výčiny a názory ľudáckeho režimu u nás. Slovenský národ nemal nič spoločného so spolenectvom s hitlerovským Nemeckom. Naopak, celým svojim smýšľaním a presvedčením bol vždy na strane spojencov, čo pri každej vhodnej príležitosti doma i na fronte potvrdil skutkami. Slovenský národ v súlade s našimi národnými tradíciami rozhorčene odmietol tisovsko-tukovskú zradu na Slovanstve, ktorou ľudácky režim hnal slovenský národ do boja proti bratskému národu ruskému a ostatným slovan-ským národom.

Dnešným dňom slovenský národ manifestačne pripojuje sa k spojeneckým národom, ktoré svojim bojom a veľkými obeťami zabezpečujú slobodný a demokratický život národom celého sveta a tak i nášmu malému národu. Všetkými silami chceme prispieť k rýchlemu skončeniu tohoto zápasu o slobodu.

V týchto dejinných chvíľach poskytneme každú mravnú a hmotnú pomoc našej slovenskej bojujúcej armáde a partizánom. Voláme celý národ do zbrane a do boja proti našim odvekým nepriateľom a ich tunajším prísluhovačom, aby všetci Slováci mohli v slobodnej Československej republike zariadiť život podľa svojej vôle.

Nech žije naša spravodlivá vec!

Sláva Československej republike!

Banská Bystrica, dňa 1. septembra 1944.

Slovenská národná rada.

Zpráva československej brannej moci č. 15.

Situácia pri Vrútkach nezmenená. Pokus Nemcov preniknúť na juh v priestore Žiliny stroskotal. V oblasti Nitry útok nepriateľa odrazený, pričom bolo zničených 5 nemeckých tankov. V Poprade, ktorého väčšia časť je v našich rukách, sú prudké pouličné boje. V priestore Lučenca sú silné útočné akcie našich partizánov.